

جنگ الکترونیک

و بازی جنگ

مؤلف:

حسین علی‌سالمی

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۳

عنوان	: جنگ الکترونیک و بازی جنگ / مولف حسین مسلمی.	سیرشناسه
مختصات نشر	: تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس، ۱۴۰۳.	
مشخصات ظاهری	: ۱۴۸ ص.	
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۸۳۳۰-۵۴-۹	
ووضعیت فهرست نویسی	: فیبا	
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۴۸ - ۱۴۶	
موضوع	: الکترونیک در مهندسی نظامی	
	: War games	
	: بازی‌های جنگی	
	: Tactics	
شناسه افزوده	: ایران، ارتش، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس	
شناسه افزوده	: Iran. Army. Command & Staff University. Dafoos Publisher	
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۸۶۳۴۰۶	
اطلاعات رکورد	: فیبا	
کتابشناسی		

عنوان: جنگ الکترونیک و بازی جنگ

مؤلف: حسین مسلمی

طراح جلد: علیرضا اکبرپور

صفحه آرایی: امیرحسین رضائی

ناشر: دافوس

شماره‌گان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۱۴۸ ص

نوبت چاپ: چاپ اول

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳

چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۱۷۰۰.۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۱۴۱۹۱ ، ۰۲۱-۴۸۶-۶۶۴۷۰

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلف می‌باشد.

کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامنع است).

امروزه بازی جنگ به عنوان یک روش تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری بر اساس بررسی متقابل رویدادها و همچنین حل مسائل نظامی مطرح است. در جنگ‌های سنتی از این تفکر به صورت ساده استفاده شده و امروزه با پیشرفت سامانه‌های الکترونیکی، بر محاسبات پیچیده ریاضی مبتنی است. به طوری که حتی بازی‌های رایانه‌ای هم از این اصول و قواعد بازی جنگ بی‌بهره نیستند و امروزه فرماندهان صحنه جنگ بایستی برای کارآمد شدن یگان‌ها، بالا بردن دانش نظامی و توانایی رزمی، با تفکر بازی جنگ محور آشنایی کامل داشته باشند. این توانایی‌ها می‌تواند فرماندهان را بدون سردرگمی در تصمیم‌گیری‌های عرصه جنگ یاری نماید. به عبارت دیگر بازی جنگ، فرماندهان را در درک بهتر و صر، تاثیر آنها و شرایط حاکم بر میدان نبرد و نیز تصمیم‌های قابل اتخاذ یاری نموده تا بتوانند تصمیم‌گیری ممکن را برای نیل به پیروزی اخذ نمایند. چرا که بازی جنگ در بررسی بعضی از مسائل بهتر و روشن تجزیه و تحلیل است و نتایج حاصل از آن در واقع نمودار حوادثی است که ممکن است بر مبنای کامل، مه رات، روش‌ها و نیز فرضیه‌های به کار گرفته شده باشد. برای اینکه هر اقدامی در بازی جنگ، تعریف شود باید دارای چهار ویژگی زیر باشد:

- ۱- از تاثیر متقابل متغیرها برخوردار باشد.
  - ۲- دارای گروه بازیگران خودی و دشمن باشد.
  - ۳- متغیرهای دو طرف عینی (قابل محاسبه و وزن دهی یا مقیاس‌پذیر) باشند.
  - ۴- متغیرهای خودی و دشمن دارای رابطه با همیگر بوده و نیز قابل کنترل باشند.
- دیتردینگ و همکارانش (۲۰۱۳) و فریمانی (۱۳۹۲) این ویژگی‌ها را چنین بر شمردند:
- ۱- بازی باید هدفمند باشد.
  - ۲- بازی باید بازیگر داشته باشد.
  - ۳- بازیگران باید آزادانه بازی کردن را انتخاب کنند.

۴- بازی باید جایی برای انجام داشته باشد.

۵- بازی باید قوانینی داشته باشد که بازیگران موظف به رعایت آنها باشند.

یکی از مسائلی که در جنگهای مدرن دارای اهمیت بوده و تاثیر بسزایی بر نتیجه جنگ دارد، جنگ الکترونیک است که به اشکال مختلف مطرح بوده و دارای چهار ویژگی یاد شده بازی جنگ هم است.

تجارب جنگ‌های اخیر حاکی از آن است که دو طرف درگیر در صدد استفاده از تاثیر فضای الکترومغناطیس بر تصمیم‌گیری‌ها و کارکردهای تجهیزات و سامانه‌های رزم هستند. از این رو بکار گیری نه سامانه جنگ^۱ در صحنه جنگ، در حقیقت در محیط سایبر الکترومغناطیس و جنگ الکترونیک باید امری بیزی و اجرا گردد. در چنین شرایطی جنگ الکترونیک نقش حساس و مهمی در ایجاد نیازهای اعلیٰ و ابهام صحنه نبرد دارد و قادر خواهد بود حقایق مسلم صحنه جنگ را تا سطح ابهام تراویب عکس، ابهام‌ها و توهمندی‌های صحنه جنگ را به صورت حقایق مسلمی از صحنه نبرد برای نیروی مذکور ارتقا دهد. تشخیص و ابهام‌زدایی و ایجاد قطعیت عملیاتی و برتری اطلاعاتی در جنگ الکترونیک، روش‌های محاسباتی ساده و قدیمی امکان پذیر نیست و باید از روش‌های مدرن تصمیم‌گیری مبتنی بر آنچه در عملیات استفاده نمود که مهمترین این روش‌ها، روش بازی جنگ است.

کتاب حاضر نتیجه فعالیت پژوهشی یک تیم تحقیقاتی در داریان آجا است که به دنبال بکار گیری سامانه بازی جنگ در تصمیم‌گیری‌های عملیات جنگ الکترونیک است. برای این منظور تیم پژوهشی با استفاده از نظر خبرگان عوامل جنگ الکترونیک موثر بر بازی جنگ را شناسایی و در ادامه در سامانه بازی جنگ این عوامل را به کار تاثیر عوامل را بر نتیجه بازی مورد مطالعه قرار داده است.

^۱ سامانه مهندسی، سامانه پدافند هوایی، سامانه پشتیبانی خدمات رزمی، سامانه فرماندهی کنترل و ارتباط، سامانه اطلاعات، سامانه تپیخانه صحرایی، سامانه هوازمن، سامانه مانور، سامانه جنگ الکترونیک

فصل بندی کتاب به گونه‌ای است که در فصل اول کلیات جنگ الکترونیک به خوانندگان گرامی معرفی می‌گردد. در فصل دوم بازی جنگ تشریح و در فصل سوم عوامل جنگ الکترونیک با استفاده از نظر خبرگان و کارشناسان بازی جنگ ارائه می‌گردد و در فصل چهارم بازی جنگ ارائه می‌گردد.

امید است این کتاب بتواند در طرح ریزی جنگ الکترونیک با استفاده از تفکر بازی جنگ برای پژوهشگران مورد استفاده قرار گیرد.

در پایان از همه همکاران پژوهشی و استادان و صاحب‌نظران جنگ الکترونیک و بازی جنگ که نویسنده را در انجام این تحقیق یاری نمودند به خصوص استادان و فرهیختگان عزیز و گرامی آقایان دکتر معین وزیری، دَر مسعود بختیاری، دکتر محسن مرادیان، دکتر اکبر توکل، حسین خنجری صمیمانه تشکر و قدردانی می‌گردد و از خوانندگانی گرامی درخواست می‌شود نظرات و پیشنهادهای خود را به آدرس الکترونیکی نویسنده (hussin1364@yahoo.com) ارسال نمایند.

با سپاس و تشکر- شاد و پیروز باشد

دکتر حسین مسلمی

عنوانین مطالب

فصل اول: کلیات جنگ الکترونیک و آینده آن	۱۳
مقدمه	۱۴
مرواری بر تاریخچه جنگ الکترونیک در دوران دفاع مقدس	۱۵
جنگ الکترونیک	۱۶
اهداف جنگ الکترونیک	۲۰
مأموریت‌های جنگ الکترونیک	۲۱
پشتیانی جنگ الکترونیک ای اس (ای اس ام)	۲۲
آنند الکترونیک	۲۴
حافظت الکترونیکی	۳۰
تنوع سکوهای استقرار سامانه‌های جنگ الکترونیک	۳۳
فصل دوم: مبانی بازی جنگ و سامانه بازی جنگ جنگال	۳۷
بازی جنگ	۳۸
موارد کاربرد بازی جنگ در جنگ‌ها	۴۲
مفاهیم اساسی بازی جنگ	۴۳
روش اجرای بازی جنگ	۴۳
اهداف بازی جنگ	۴۴
ابعاد بازی جنگ	۴۶
سامانه‌های بازی جنگ	۴۷
عواملی که در هسته بازی جنگ قرار می‌گیرند و معماه زندانی	۴۹
عوامل موثر بازی جنگ	۵۱
مقدورات و امکانات بازی جنگ	۵۱
محدودیت‌های بازی جنگ	۵۲

روش‌های بازی جنگ	۵۳
شیوه‌سازی	۵۴
مزایا و معایب شیوه‌سازی	۵۶
بازی وارسازی	۵۷
فصل سوم: مدل‌سازی جنگ الکترونیک در سامانه بازی جنگ	۶۱
مدل‌سازی	۶۲
مدل‌سازی تهدید	۶۳
حالات‌های عملکرد	۶۴
مدل‌سازی ردگیری	۶۵
تشریع شیوه‌ساز و چگونگی اینفارم آن	۶۶
امکانات تحلیلی نرم‌افزار	۷۱
مشاهده	۷۲
تحلیل نرم‌افزار شیوه‌ساز	۸۲
توسعه نرم‌افزار	۸۷
برشمردن الزامات، مزایا و محسن، نواقص و معایب نرم‌افزار	۸۷
فرم کارت مشاهده	۸۹
فصل چهارم: بازی وارسازی جنگ الکترونیک	۹۷
مفاهیم بازی جنگ	۹۸
عوامل	۹۹
عوامل محیطی	۹۹
روش‌ها و فنون بازی وارسازی جنگ الکترونیک	۱۰۰
بکارگیری عوامل تاکتیکی جنگ الکترونیک در بازی وارسازی	۱۰۲
فصل پنجم: گفتگوی علمی – تخصصی بازی جنگ و جنگ الکترونیک	۱۰۳

سوال ۱	۱۰۴
جمع‌بندی پاسخ صاحب‌نظران به سوال ۱	۱۱۰
سوال ۲	۱۱۱
جمع‌بندی سوال ۲	۱۱۴
سوال ۳	۱۱۵
جمع‌بندی در پاسخ سوال ۳	۱۱۸
سوال ۴	۱۲۱
جمع‌بندی سوال ۴	۱۲۵
سوال ۵	۱۲۶
جمع‌بندی سوال ۵	۱۲۹
جمع‌بندی کلی نظر محقق سوندگان در گفتگوی علمی	۱۳۰
شناخت دینامیک‌ها و شرایط‌های بازی و ارسازی جنگ الکترونیک	۱۳۰
فصل ششم: مدل مفهومی بازی حمله جنگ الکترونیک	۱۳۵
دلایل انتخاب مدل چرخه‌ای	۱۳۷
اصطلاحات و واژه‌نامه	۱۳۹
منابع و مأخذ	۱۴۵
منابع فارسی	۱۴۶
منابع انگلیسی	۱۴۷